S t a n o v i s k o
hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu obce Huncovce na roky 2026 - 2028

V súlade s § l8f, ods. l, písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení § 9, ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, predkladám týmto, Obecnému zastupiteľstvu obce Huncovce, stanovisko k **návrhu** viacročného rozpočtu obce vrátane programového rozpočtu obce Huncovce, na roky 2026 – 2028.

Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku a rozpočet na ďalší nasledujúci rok po roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku.

Cieľom programového rozpočtovania v územnej samospráve je prehľadný rozhodovací proces, presné definovanie účelu vynakladania verejných zdrojov a očakávaných výsledkov, ako aj definovanie zodpovednosti správcov verejných prostriedkov za ich rozdelenie, pri posúdení efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov.

Programový rozpočet je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú zaradené do 13 programov a v rámci programov do 55 podprogramov (pre rok 2026 je aktívnych 52 podprogramov). Prvky ani projekty programového rozpočtu nie sú v programovej štruktúre navrhnuté. Štruktúra programového rozpočtu na úrovni programov a podprogramov však dostatočne pokrýva všetky činnosti obce.

Príslušné programy a podprogramy obsahujú zámery, ciele a merateľné ukazovatele. Účely vynakladania verejných zdrojov aj merateľné ukazovatele sú navrhnuté vhodne. Programové členenie je doplnené existujúcou platnou rozpočtovou klasifikáciou a o bližšie vysvetlenie charakteru výdavkov jednotlivých programov, resp. podprogramov.

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný ustanoveniami ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti. Zo znenia ods. 9 čl. 12 tohto zákona je pre tvorbu rozpočtu uplatnená výnimka z povinností vyplývajúcich z prekročenia tzv. pásiem dlhovej brzdy. Výnimka platí v čase 2 rokov od schválenia programového vyhlásenia vlády a vyslovenia dôvery vláde, platí teda do 21.11. 2025. Ak by táto výnimka neplatila, rozpočtované výdavky obce by nesmeli prekročiť výdavky predchádzajúceho roka a rozpočet by nesmel byť schodkový (bez zapojenia finančných operácií). Okrem toho je rozpočtový proces regulovaný ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samospráve, nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samospráve, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, všetko v znení neskorších predpisov. V návrhu rozpočtu bola

zapracovaná už aj novela nariadenia vlády č. 668/2004 Z.z., ktorá bola v čase prípravy návrhu rozpočtu v schvaľovacom procese.

Rozpočtový proces v podmienkach obce Huncovce upravuje aj vnútorný predpis riadenia obce č. 1/2024 Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Huncovce.

Predložený návrh rozpočtu zabezpečuje, v rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, rovnorodé triedenie príjmov a výdavkov, vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií s finančnými aktívami. Rozpočtová klasifikácia, v zmysle § 4 ods. 4 zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola dodržaná.

Príjmy obce sú spracované podľa ekonomickej klasifikácie, do rozpočtu určeného na schvaľovanie obecným zastupiteľstvom boli pripravené v rozdelení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie, s členením až do úrovne položiek, resp. podpoložiek ekonomickej klasifikácie. Vlastné príjmy rozpočtových organizácií sú v návrhu rozdelené na materskú školu a základnú školu. V zmysle zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Huncovce č. 1/2024 boli rozpísané do úrovne položiek, resp. podpoložiek ekonomickej klasifikácie. Príjmové finančné operácie nevstupujú do prebytku rozpočtu obce, ich účelom je krytie schodku kapitálového rozpočtu alebo v prípade základnej a materskej školy krytie stavu potravín a potravinového účtu k poslednému dňu kalendárneho roka. V rozpočte nie je plánovaný žiaden presun čerpania výdavkov financovaných zo štátneho rozpočtu z roku 2025 do roku 2026.

Bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavky z finančných operácií sú v rámci sumárneho prehľadu programového rozpočtu rozlíšené podľa príslušného programu a podprogramu. Výdavky boli spracované na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Výdavky rozpočtových organizácií budú po schválení rozpočtu následne rozpísané v samostatných rozpočtoch rozpočtových organizácií. V rozpočte sú uvažované aj výdavkové finančné operácie v roku 2026 na splácanie istiny úveru prijatého za účelom kúpy pozemku pre IBV. Ten bude v roku 2026 splatený, takže v rokoch 2027 a 2028 nie sú plánované žiadne výdavkové finančné operácie. Výdavkové finančné operácie nevstupujú do schodku rozpočtu obce.

Okrem rozpočtu na roky 2026-2028 obsahuje návrh rozpočtu aj skutočné čerpanie za roky 2023 a 2024, rozpočet roku 2025 a očakávanú skutočnosť roku 2025. Návrh rozpočtu tak plne spĺňa formálne náležitosti uvedené v čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov.

Základom pre spracovanie rozpočtu ako takého bolo zadefinovanie východísk a možností rozpočtu – príjmov na príslušný rozpočtový rok, ako aj východísk na nasledujúce dva po sebe idúce roky. Rozpočet bol v príjmovej časti pripravený na základe dostupných informácií o predpokladanom výnose dane z príjmu územnej samospráve s tým, že tento návrh nezahrňuje riziká spojené s nižším výberom tejto dane. Do návrhu rozpočtu boli zapracované najmä výdavky na základné, pravidelne sa opakujúce činnosti obce. Riziká vo výdavkovej časti rozpočtu boli zahrnuté v primeranej výške. Okrem toho sú plánované

kapitálové výdavky na aktivity, pričom niektoré z týchto aktivít boli rozpracované alebo začaté v roku 2025.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu bol spracovaný na základe ustanovení zákonov o rozpočtových pravidlách a na základe vnútorného predpisu upravujúceho proces zostavenia návrhu rozpočtu.

Základné makroekonomické ukazovatele ekonomiky v čase tvorby návrhu rozpočtu predpokladajú mierny pokles zamestnanosti (0,2%), avšak predpokladajú pomerne výrazný rast nominálnych miezd (5,0%). Pozitívny efekt rastu nominálnych miezd pohltí inflačné zvýšenie výdavkov. Výšku podielu na dani z príjmu fyzických osôb ovplyvnila pripravená legislatívna zmena, ktorá nielen znížila podiel obcí na podiele dane z príjmu fyzických osôb, ale aj upravila prerozdelenie tejto dane viac v prospech financovania školstva na úkor iných úloh obce.

Návrh rozpočtu obce bol zostavený na základe schváleného rozpočtu verejnej správy na roky 2026 – 2028 určujúcich rast hospodárstva, zohľadňujúcich vývoj zamestnanosti, rast nominálnych miezd a rast inflácie. Predpoklad Ministerstva financií nebol upravený o žiadnu rezervu na negatívny vývoj dane z príjmu fyzických osôb. V návrhu rozpočtu je už zapracovaný znížený podiel na dani z príjmov fyzických osôb z 55,1% na 53,0%. Tento pokles by mal byť čiastočne kompenzovaný zvýšením progresivity dane z príjmov fyzických osôb (najvyššia daň sa zvýši z 25% na 35%).

Financovanie školských zariadení v rámci originálnych kompetencií je navrhnuté tak, aby všetky finančné prostriedky určené v podiele dane z príjmu fyzických osôb pre oblasť školstva boli použité pre oblasť školstva. Problematické je financovanie niektorých školských zariadení financovaných prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb - školskej jedálne materskej školy a školského klubu detí. Financovanie týchto školských zariadení sa v roku 2026 podarilo vyriešiť tak, aby obec nemusela na školstvo doplácať z iných zdrojov.

Pri financovaní základnej školy a materskej školy v rámci preneseného výkonu štátnej správy (zabezpečenie vzdelávacieho procesu) je v rozpočte zahrnuté aj využitie vlastných príjmov základnej školy, resp. materskej školy. Rozpočet nepredpokladá výraznejšie výkyvy v počtoch žiakov, resp. detí v rokoch 2026 až 2028.

B e ž n ý rozpočet obce pre rok 2026 je v predloženom návrhu koncipovaný ako prebytkový (vo výške 118 400 eur). Nasledujúce rozpočtové roky 2027 a 2028 sú navrhované taktiež ako prebytkové (v roku 2027 vo výške 98 300 € a v roku 2028 vo výške 98 200 €).

K a p i t á l o v ý rozpočet, v súlade s možnosťami príjmov a potrebami realizácií, sa predpokladá v roku 2026 ako schodkový, schodok je krytý prebytkom bežného rozpočtu a zapojením príjmových finančných operácií. Rozpočtové roky 2027 a 2028 sú plánované taktiež ako schodkové, schodok je taktiež krytý prebytkom bežného rozpočtu a zapojením príjmových finančných operácií. Pre veľkú mieru neistoty budúceho vývoja nie sú v rokoch 2027 a 2028 plánované žiadne významné kapitálové príjmy. Tomu zodpovedajú aj relatívne nízke kapitálové výdavky.

Pre rok 2026 sú navrhnuté príjmové finančné operácie – použitie rezervného fondu v celkovej výške 713 372 eur, pričom táto suma je plánovaná na financovanie časti kapitálových výdavkov. Nie je plánovaný žiaden presun nevyčerpanej dotácie získanej v roku 2025 do roku 2026. Plánované sú príjmy finančných operácií v základnej školy a v materskej škole na krytie stavu potravín a potravinového účtu k poslednému dňu kalendárneho roka (v základnej škole vo výške 1 000 eur, v materskej škole vo výške 600 eur.) V rokoch 2027 a 2028 rozpočet taktiež uvažuje so zapojením rezervného fondu na financovanie časti kapitálových výdavkov. So zapojením finančných operácií základnej školy a materskej školy na krytie stavu potravín a potravinového účtu k poslednému dňu kalendárneho roka počíta návrh rozpočtu taktiež aj pre roky 2027 a 2028.

Finančné prostriedky určené fiškálnou decentralizáciou a ďalšie uvažované daňové a nedaňové príjmy a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu budú používané na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu samosprávy podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj na úhradu ďalších nutných potrieb obce vo výdavkovej oblasti.

Rozborom jednotlivých rozpočtovaných položiek v príjmovej oblasti rozpočtu je možné skonštatovať, že celkové rozpočtované bežné príjmy majú v rokoch 2026-2028 postupný mierny nárast. Tento vývoj je výrazne ovplyvnený daňovými príjmami, ktoré postupne rastú. Suma grantov a transferov v rokoch 2026-2028 taktiež mierne rastie, no rast týchto príjmov v rokoch 2027 a 2028 je nižší ako v roku 2026 z dôvodu, že rozpočtované sú len také dotácie, u ktorých je známe, že budú obci poskytované aj v rokoch 2027-2028. U dotácií na prenesený výkon štátnej správy sú sumy týchto dotácií v rokoch 2026-2028 orientačné. Podľa výšky dotácií sú rozpočtované aj príslušné výdavky financované z týchto dotácií. Kapitálové príjmy sú rozpočtované vo forme príjmu hlavne z predaja stavebných pozemkov v IBV - lokalita „za školou“ v roku 2026. V roku 2026 sú rozpočtované aj dotácie na investície (fotovoltické zdroje, rozšírenie kamerového systému, rekonštrukcia chodníkov na Hlavnej ulici).

Podiel očakávaných vlastných (daňových aj nedaňových) bežných príjmov voči celkovým bežným príjmom roka 2026 je plánovaný na 35,51%, v rokoch 2027 a 2028 sa predpokladá mierne vyšší podiel - 35,95% v roku 2027 a 36,25% v roku 2028. Rozsah plánovaných vlastných kapitálových príjmov je v roku 2026 plánovaný na 9,65% z celkových príjmov (bez príjmov finančných operácií). V rokoch 2027 a 2028 sú plánované zanedbateľné vlastné kapitálové príjmy. Kapitálové dotácie sú plánované v roku 2026 vo výške 8,82% z celkových príjmov (bez príjmov finančných operácií), pre roky 2027 a 2028 nie sú plánované žiadne kapitálové dotácie.

Výška príjmov z daní z nehnuteľnosti je v rokoch 2026-2028 rozpočtovaná na vyššej úrovni ako boli tieto príjmy rozpočtované v roku 2025 napriek tomu, že pre rok nie je navrhnutá zmena sadzieb dane z nehnuteľností. Je to z toho dôvodu, že rozpočet pre rok 2025 bol navrhnutý konzervatívne z dôvodu obavy platieb tejto dane pre konsolidačné opatrenia. Rozpočet pre roky 2026-2028 je navrhnutý optimistickejšie, nakoľko sa nepreukázalo, že by mali konsolidačné opatrenia výraznejší vplyv na príjmy tejto dane. Pri miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je plánované výraznejšie zvýšenie príjmov oproti roku 2025 nielen z dôvodu nutnosti reagovania na nárast výdavkov na zvoz a likvidáciu

komunálnych odpadov zvýšením sadzby za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ale aj z dôvodu plánu zvýšenia výberu tohto poplatku na Železničnej ulici.

Výška nedaňových príjmov je v rokoch 2026-2028 nižšia ako v roku 2025. Oproti roku 2025 je plánovaný výrazne nižší príjem z úrokov z dôvodu poklesu úrokových sadzieb na vkladových produktoch. Okrem toho príjem z budúcich dobropisov nie je možné vopred spoľahlivo určiť, takže v rokoch 2026-2028 nie sú tieto príjmy rozpočtované. Nedaňové príjmy sú plánované realisticky s tým, že do výšky príjmu z prenájmu nehnuteľností sú zahrnuté nielen nové nájmy, ale aj inflácia. V rozpočte nie sú zladené príjmy a výdavky na nakladanie s odpadovými vodami, obec tak generuje stratu z prevádzkovania čistiarne odpadových vôd.

V predloženom návrhu rozpočtu sú cudzie bežné príjmy (dotačné zdroje) plánované pre rok 2026 v objeme 3 027 264 eur, čo voči očakávanej skutočnosti roka 2025 predstavuje nárast o 7,30 %. **Nárast je spôsobený hlavne v normatívnom financovaní základnej školy. Nárast o takmer 20% pre rok 2026 je príliš optimistický a nepredpokladám, že bude dosiahnutý.** Rozpočet verejnej správy počíta so zvýšením dotácií pre regionálne školstvo v roku 2026, ale len o 10,8%. Okrem toho základnej škole v Huncovciach klesol počet žiakov zo 458 v školskom roku 2024/2025 na 421 v školskom roku 2025/2026. V nasledujúcom roku 2027 je rozpočtovaná výška dotácií len mierne vyššia (o 0,30% oproti roku 2026) z dôvodu nejasného financovania projektu miestnej občianskej a preventívnej služby a ukončenia projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“ v materskej škole. V roku 2028 sú dotácie rozpočtované o 3,01% vyššie oproti roku 2027. Niektoré dotácie sú určené len pre konkrétny rok (voľby). Väčšina bežných dotácií je určená pre základnú a materskú školu.

Programový rozpočet, v rámci svojich možností, pokrýva nevyhnutné bežné výdavky na zabezpečenie činnosti miestnej samosprávy vo všetkých jej oblastiach, najmä na výkon samosprávnych pôsobností obce, výdavky na činnosti súvisiace s riadnym hospodárením s majetkom obce - na správu, údržbu, udržanie a rozvoj majetku obce, na zabezpečenie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorína, kultúrnych, športových a iných akcií,... Takmer všetky potreby boli rozpočtované v nevyhnutnej miere.

Z celkových výdavkov je v roku 2026 určených na zabezpečenie originálnych a prenesených kompetencií obce za oblasť školstva 49,61%, v roku 2027 65,56% a v roku 2028 66,45%. Z týchto údajov je evidentné, že výdavky na školstvo dlhodobo tvoria výraznú časť obecného rozpočtu. V roku 2026 je tento podiel výrazne nižší (dokonca nižší ako 50%) z dôvodu rozpočtovania väčších investičných akcií obce.

V rozpočte sú plánované účelové dotácie pre športové kluby vo výške 22 500 eur a pre dobrovoľný hasičský zbor vo výške 3 500 eur, plánované sú však aj finančné prostriedky pre zabezpečenie kultúrnych a športových podujatí (kultúrne podujatia 8 700 eur, športové podujatia 8 276 eur). V rokoch 2027 a 2028 sú plánované tieto výdavky v podobnej výške. Z dotácií sú plánované ešte dotácie na opravu a údržbu kultúrnych pamiatok vo výške 1 000 eur pre roky 2026 – 2028. Oblasť poskytovania dotácií, v zmysle § 7 ods. 4 a 6 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov rieši aj všeobecne záväzné nariadenie obce Huncovce č. 11/2021. **Upozorňujem**,

že použitie dotovaných finančných prostriedkov je možné len na základe jednoznačného písomného vymedzenia účelu poskytnutia dotácie. Na ich poskytnutie obec nemôže použiť finančné prostriedky získané návratnými zdrojmi financovania alebo iným spôsobom, ktorým by sa zvýšil celkový dlh obce. Dotácie sa poskytujú na základe žiadosti a dokladov preukazujúcich splnenie podmienok na poskytnutie dotácie, ustanovených daným zákonom alebo osobitným predpisom.

V rozpočtovom roku 2026 ani v rokoch 2027 – 2028 nie je plánované prijatie žiadneho úveru. Obec však bude k 1.1. 2026 evidovať úverovú zaťaženosť vo výške 67 652 eur z úveru na odkúpenie pozemkov do majetku obce pre IBV v lokalite „za školou“ prijatého v roku 2019. Obec neeviduje žiadne ručiteľské záväzky. Výška úveru vo výške 67 652 eur predstavuje 1,54% očakávaných bežných príjmov roka 2025. Stav úverovej zaťaženosti je tak v súlade s § 17, ods. 6 písm. a) Zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rozpočtových pravidlách“) a nepresahuje ani limit uvedený v § 17, ods. 9 Zákona o rozpočtových pravidlách (50%).

V nadväznosti na uvádzané skutočnosti konštatujem, že **výška** celkovej sumy **dlhu** obce **je v súlade** s platným zákonom o rozpočtových pravidlách.

Záväzky zo splácania úverov budú v roku 2026 tvorené predpokladanými úrokovými nákladmi vo výške 174 eur. V roku 2027 a 2028 nie sú plánované žiadne úrokové náklady. Okrem toho bude splatená istina úveru vo výške 67 652 eur v roku 2026. V roku 2026 tak budú splátky úverov vrátane úrokov tvoriť 4,70% z očakávaných vlastných bežných príjmov roka 2025. V rokoch 2027 a 2028 nebude splácaný žiaden úver.

Týmto konštatujem, že **suma splátok** návratných zdrojov financovania **je v súlade** s platným zákonom o rozpočtových pravidlách.

Na základe priebežne posudzovanej a hodnotenej celkovej výšky skutočných záväzkov vznikajúcich počas roka 2025 **konštatujem,** že ich vývoj nezakladá vznik skutočnosti pre zavedenie ozdravného režimu a nútenej správy v hodnotených rozpočtovaných rokoch (§ 19 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov).

Návrh viacročného rozpočtu obce Huncovce na roky 2026-2028, v súlade s ustanoveniami § 9, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, bol zverejnený obvyklým spôsobom, aby sa mohli k nemu občania obce vyjadriť.

V nadväznosti na uvádzané skutočnosti

odporúčam

Obecnému zastupiteľstvu obce Huncovce
predložený návrh rozpočtu obce Huncovce vrátane programového rozpočtu na rok 2026 schváliť a návrh rozpočtu na roky 2027–2028 zobrať na vedomie po zapracovaní nasledovnej pripomienky:

Pripomienka hlavného kontrolóra:

Pripomienka k príjmovej položke - kód ekonomickej klasifikácie: 312012, názov: BT - normatívy ZŠ

Odôvodnenie pripomienky: Navrhované príjmy v tejto príjmovej položke pre rok 2026 vo výške 1 849 771 eur sú o 19,9% vyššie ako očakávaná skutočnosť roka 2025. Z rozpočtu verejnej správy je zrejmé, že dotácie pre regionálne školstvo budú v roku 2026 oproti roku 2025 vyššie o len 10,8% (pre rok 2026 rozpočtovaná suma 2 483 327 455 eur, pre rok 2025 rozpočtovaná suma 2 240 901 907 eur). Dôvodom vyššieho zvýšenia navrhovanej výšky príjmov nemôže byť ani počet žiakov, ktorý naopak, klesol zo 458 v školskom roku 2024/2025 na 421 v školskom roku 2025/2026. Nebola doložená žiadna analýza, ktorá by odôvodňovala reálnosť navrhovanej výšky príjmov.

Odporúčanie: Zníženie príjmovej položky - kód ekonomickej klasifikácie: 312012, názov: BT - normatívy ZŠ oproti návrhu rozpočtu - v roku 2026 o 152 746 eur na 1 697 025 eur, v roku 2027 o 160 383 eur na 1 781 876 eur a v roku 2028 o 168 402 eur na 1 870 970 eur, zároveň zníženie bežných výdavkov (kód ekonomickej klasifikácie 600) v podprograme 8.4 Základná škola - ŠR vrátane čerpania vlastných príjmov - v roku 2026 o 152 746 eur na 2 071 101 eur, v roku 2027 o 160 383 eur na 2 169 702 eur a v roku 2028 o 168 402 eur na 2 259 196 eur.

Ing. Miroslav Karpiš
hlavný kontrolór obce

Huncovce 10.11. 2025